

**memo aan de
gemeenteraad**

aan de gemeenteraad
dossiernummer 7489
onderwerp Toekomst evenementen

van het college van burgemeester en wethouders
datum 10 oktober 2023

memo**Samenvatting**

Evenementen in Gouda dragen bij aan een levendige stad met (inter)nationale allure en hebben economische voordelen, maar zorgen bovenal voor een bruisende stad en daarmee voor een stad waar je graag wilt wonen en werken. En waar je als bedrijf trots op bent om gevestigd te zijn. Evenementen dragen bij aan hoe mensen onze stad zien, het imago van Gouda. Het is daarbij wel belangrijk om evenementen te organiseren die hun oorsprong hebben in de kenmerkende waarden van de stad, en de evenementen te blijven vernieuwen om aantrekkelijk te blijven. Daarmee dragen evenementen bij aan de gewenste positionering van Gouda, zoals vastgelegd in de Toekomstvisie Gouda 2030 en de Strategische aanpak toerisme en stadsmarketinginzet.

Zoals aangekondigd in de Kadernota 2024-2027 staat de organisatie van de gemeentelijke evenementen om verschillende redenen onder druk. Er is een impuls nodig gericht op de uitvoering van het gemeentelijk evenementenbeleid om de organisatie van onze sterevenementen en volksfeesten toekomstbestendig te maken, en op passende wijze voort te borduren op de energie die met het feestjaar Gouda750 is losgemaakt.

Over de invulling en uitvoering van het evenementenbeleid heeft op 18 september jl. een bijeenkomst met de raadscommissie bestuur plaatsgevonden. De voorbereiding van de begroting was toen reeds afgerond.

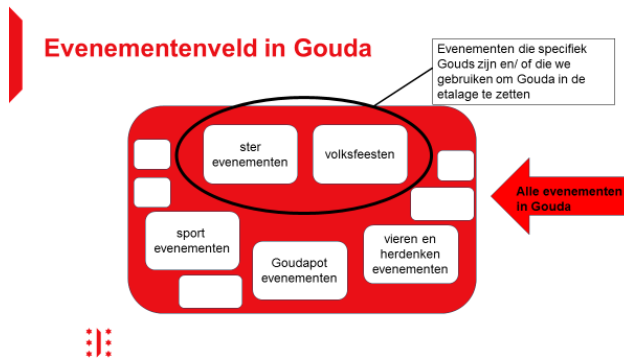
In de (concept)programmabegroting 2024-2027 is al voorzien in een structurele stelpost gericht op vernieuwing in het evenementenaanbod en verhoging van de subsidies. Het college wil naast deze structurele financiering ook incidenteel middelen vrijmaken, gericht op het ondersteunen van de (vrijwilligers)besturen van de evenementen, door in te zetten op o.a. een pilot met het inhuren van een faciliterend evenementenbureau, flankerende veiligheidsmaatregelen, en visieontwikkeling met organisatoren. Dit sluit aan bij de wens van de commissie om in te zetten op ontzorging van vrijwilligers. Het college voorziet raadsbesluitvorming over deze additionele incidentele inzet in de reguliere PenC-cyclus.

Afbakening

Een evenement is een georganiseerde activiteit, meestal in de openbare ruimte, die gedurende een korte periode relatief veel bezoekers trekt. Een organiserende partij is verantwoordelijk te houden voor het evenement en is aanspreekbaar voor de gemeente voor wat betreft organisatie, veiligheid etc. Alle organisatoren van evenementen binnen Gouda moeten zich houden aan de regelgeving die wij in Gouda hebben opgesteld omtrent evenementen en zich conformeren aan de richtlijnen/doelstellingen zoals opgenomen in het Handboek Evenementen.

Evenementen kennen verschillende doelen: bevorderen folklore, het beleven van (cultuur)historie, het bevorderen van sporten en bewegen, het bevorderen sociale cohesie, etc. Dit raadsmemo betreft de *gemeentelijke* evenementen die zijn opgenomen in het Evenementenbeleid van Gouda. Dit zijn de evenementen die zich richten op het DNA van Gouda en daarmee bijdragen aan de gewenste positionering van Gouda, gelinkt zijn aan de kenmerkende cultuurhistorische waarden van Gouda en de folklore. Het gaat derhalve over de toekomst c.q. het voortbestaan van de *sterevenementen* en *volksfeesten*, zowel financieel als organisatorisch. Het gaat hier dus in beginsel niet over andere

evenementen, die subsidiëring ontvangen vanuit GoudaPot of andere bronnen. Zie onderstaande afbeelding.

De *sterevenementen* zijn Gouda bij Kaarslicht, de Kaasmarkt, de Keramiekdagen, de Hofstedendagen, de Houtmansplantsoenconcerten en Zotte Zaterdag. Sterevenementen hebben hun oorsprong in het DNA van Gouda en dragen bij aan de stadsmarketing doelstellingen en het imago van Gouda. Daarmee zijn zij in wezen onveranderlijk en vast verankerd aan de identiteit van Gouda. Deze evenementen verwijzen vooral naar de materiele waarden van Gouda zoals kaarsen, kaas, plateel, de historische linten, de monumentale muzikent in het Houtmansplantsoen en Erasmus. In het feestjaar Gouda 750 zijn vooral ook de immateriële waarden van Gouda gevierd. Dit willen we behouden, en wel door de introductie van een nieuw evenement, wat een doorontwikkeling is van de Grande Finale, waarin de culturele rijkdom van Gouda centraal staat en gepresenteerd wordt (laagdrempelig) aan een breed (Gouds) publiek. De *volksfeesten* (Koningsdag, Koningsnacht, Oranjestraat en de Sinterklaasintocht) maken onderdeel uit van het DNA van Nederland. De gemeente faciliteert de organisatie van deze feesten en ondersteunt daarmee het vieren van deze nationale feesten voor de Goudse bevolking.

Waarom zijn evenementen de moeite waard?

Evenementen dragen bij aan de levendigheid in de stad en zijn ook vanuit economisch perspectief aantrekkelijk. Met passende evenementen kan concreet invulling worden gegeven aan de gewenste positionering van Gouda. Insteek hierbij is dat aangesloten wordt bij de kenmerkende materiele en immateriële waarden van Gouda. Evenementen dragen bij aan de trots voor Gouda en zorgen voor onderlinge verbondenheid. De evenementen moeten zich blijven ontwikkelen om vernieuwend te blijven voor de bezoeker en om als evenement te blijven voortbestaan. Groei van bezoekersaantallen voor evenementen is niet altijd het doel, maar in ieder geval wel behoud (en vernieuwing) van bezoekers en verhoging van kwaliteit, uitstraling en nieuwswaarde.

De Atlas voor Gemeenten onderscheidt vijf waarden van cultuur: gebruikswaarde, bestaanswaarde, economische waarde, sociale waarde en optiewaarde. De gebruiks-, sociale- en economische waarde spreken voor zich. Maar in een cultuurhistorische stad zijn ook bestaanswaarde en optiewaarde van belang. De bestaanswaarde ontstaat door de aanwezigheid van bijvoorbeeld een landelijk aansprekend en beroemd evenement, dat een aantrekkelijk podium geeft aan de stad: het draagt bij aan de lokale identiteit en het gevoel van trots op een stad (bijvoorbeeld de Kaasmarkt, Gouda bij Kaarslicht). Optiewaarde treedt op doordat particulieren en bedrijven bereid zijn een hogere prijs te betalen voor een locatie/stad die bruist en veel aanbod heeft.

Zijn er nog evenementen in Gouda over 10 jaar?

Het gemeentelijk evenementenbeleid heeft de doelstelling om evenementen te ondersteunen die de stad (inter)nationale allure geven, Gouda levendig en bruisend maken voor de inwoners en een economische impuls geven. Maar het voortbestaan van de huidige sterevenementen en volksfeesten staat onder druk en de vraag is of deze evenementen over 10 jaar nog bestaan als er niets wordt gedaan. De doelstellingen van het huidige evenementenbeleid zijn nog onverminderd actueel. Maar de evenementenorganisatoren hebben te kampen met vergrijzing (zowel besturen als vrijwilligers), verhoogde en uitgebreidere veiligheidseisen en bijbehorende kosten, algemene prijsstijgingen, en mede hierdoor substantieel toenemende financiële druk. Als gevolg hiervan ondervinden organisatoren ook problemen om nieuwe bestuursleden te vinden die al deze verantwoordelijkheden willen dragen. Zie ook de resultaten van de gerichte enquête die onder organisatoren van sterevenementen en volksfeesten is uitgezet (bijlage).

Continuïteit en vernieuwing van het evenementenaanbod in Gouda is dus belangrijk en kan een impuls krijgen langs twee sporen: verbetering van de financiering, waaronder subsidies, en het versterken van de organisatiekracht. Een impuls gericht op de financiering én (gerichte) ondersteuning in de uitvoering van evenementen kan beschouwd worden als een waardering en aanmoediging voor de vele vrijwilligers die soms al jarenlang de organisatie van de evenementen en volksfeesten voor hun rekening nemen en een aansporing vanuit de gemeente om hieraan uitvoering te blijven geven.

Verbeteren financiering, waaronder subsidies

In het evenementenbeleid (2019) is al vastgesteld dat de uitgaven voor evenementensubsidies in Gouda aanzienlijk lager lagen dan die van de G50gemeenten. Gouda staat nu op plek 32 in de rangorde. We hebben dit lang kunnen volhouden vanwege de kenmerkende inzet van vrijwilligers en samenwerkingsmodus in de stad, maar in de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat het bij organisatoren van evenementen steeds meer gaat knellen en het nodig is om meer in de pas te gaan lopen met de gangbare financiële ondersteuning.

Er is een verruiming van de subsidies nodig die inspeelt op de hogere kosten ten behoeve van onder andere veiligheid en organisatie. Zie ook het eerdere raadsmemo aangaande Koningsnacht. Naast herijking van de gemeentelijke evenementensubsidies is vernieuwing van het aanbod gewenst. Er is initiatief genomen om een terugkerende opening van het Gouds cultureel seizoen aan de (ster)evenementen toe te voegen. Dit in navolging op de finale van Gouda750, en de doelstelling die door de raad is meegegeven om een activiteit of evenement met landelijke uitstraling over te houden, dat een blijvend karakter kan krijgen.¹ Hierdoor krijgt cultureel Gouda een nieuw, jaarlijks, podium om zich te presenteren en etaleren. Dit wil de gemeente (mede) mogelijk maken.

Vernieuwing van aanbod impliceert nadrukkelijk ook de doorontwikkeling en vernieuwing van de bestaande evenementen (zie kopje 'toekomst(visie) evenementen').

In de (concept)programmabegroting 2024-2027 is in het verlengde van de Kadernota een structurele stelpost van €300k opgenomen gericht op vernieuwing van het aanbod en verhoging van de subsidies.

De genoemde gemeentelijke evenementen kunnen ook komende jaren niet zonder private bijdragen en sponsoring. Het is nodig om het commitment vanuit bedrijven en fondsen te bestendigen en waar mogelijk vergroten. Hiertoe wil het college nadere gesprekken initiëren met ondernemers(vertegenwoordigers) en fondsen.

Versterken organisatiekracht

1. Ondersteuning met evenementenbureau

Het organiseren van (grootschalige) evenementen is onderhevig aan toenemende veiligheidseisen die een druk leggen op de organisatoren. Specialistische kennis wordt verwacht om veiligheids- en ontruimingsplannen, verkeersplannen, risicoanalyses etc. op te stellen. Vaak heeft één persoon zich hierin verdiept waardoor bij eventueel wegvallen, de organisatie direct wankel staat. Daarnaast zijn veel draaiboeken al jaren oud en worden elk jaar opnieuw (ongewijzigd) ingezet. De gemeente vindt het van belang om een stevigere rol te gaan spelen bij het ondersteunen van organisatoren met kennis over o.a. omgaan met risico's, veiligheid, verkeer, etc. Dit wil het college doen door middel van een pilot, waarbij gedurende 2 jaar een evenementenbureau wordt ingezet ter ondersteuning van de evenementorganisatoren op genoemde elementen en expertise. Met het inzetten van deze externe expertise wordt de gewenste organisatiekracht van de evenementenorganisatoren over de linies van individuele evenementen versterkt en de basis, o.m. op het gebied van veiligheid, weer op orde gebracht.

2. Nieuwe vrijwilligers

Daarnaast is het belangrijk om extra aandacht en waardering te geven aan de vrijwilligers en in te spelen op de huidige voorwaarden van inwoners om zich als vrijwilliger in te zetten. Dit kan door aandacht te besteden aan vrijwilligersbeleid (doorontwikkeling VIP) en evenementenorganisatoren ook hierin sterker te ondersteunen. Dit naar analogie van o.a. de GoudGevers-aanpak vanuit Gouda750.

3. Toekomst(visie) evenementen

Veel evenementenorganisatoren zijn afgelopen jaren vooral bezig met continuïteitsborging: hoe krijgen we voldoende vrijwilligers, financiën, organisatie en regelen we de vergunningen? Hierdoor komen zij niet of nauwelijks toe aan visievorming en vernieuwing rond het evenement in kwestie. Inzet

is om met het inschakelen van een onafhankelijk strateeg/marketeer komende tijd per evenement te komen tot het ontwikkelen van een (beknopte) toekomstvisie voor het evenement. De strateeg/marketeer zal de organisatoren hierbij ondersteunen door met hen in gesprek te gaan over hoe zij de toekomst van hun evenement zien en wat daarvoor nodig is qua samenwerking, vernieuwing en vrijwilligersbeleid, waaronder opvolging. Hoe geven de besturen de evenementen door aan volgende generaties? Dit zorgt voor een vernieuwingsimpuls aan de bestaande, waardevolle volksfeesten en sterevenementen.

Het college wil voor het versterken van de organisatiekracht van evenementorganisatoren additionele, incidentele middelen vrijmaken. Het college voorziet raadsbesluitvorming over deze additionele incidentele inzet in de reguliere PenC-cyclus.

Aanpassingen huidige subsidieverordening

De regeling Gouda op de Kaart heeft afgelopen tijd onvoldoende resultaat gehad, in termen van vernieuwing in het evenementenaanbod voor jongeren. Voorstel is deze regeling te laten vervallen. Via de nieuwe subsidieregeling 'Cultuur: Innovatie & Ontwikkeling' worden alternatieve plannen gericht op jongeren gefinancierd.

De huidige subsidieverordening sterevenementen en volksfeesten kent een tenderregeling. Organisatoren van evenementen hebben ons nadrukkelijk verzocht om deze tenderregeling te laten vervallen. Het leidt ieder jaar tot onzekerheid over de vraag of de organisatie moet concurreren om de subsidiemiddelen, terwijl in de praktijk blijkt dat evenementen (van oudsher) gedragen worden door dezelfde organisatie/stichting. De onzekerheid rondom de subsidieaanvraag leidt tot een korte termijn focus, zit vernieuwing en ontwikkeling van het evenement in de weg, zorgt voor administratieve lasten voor organisatoren en de gemeente, en doet afbreuk aan de slagvaardigheid van de organisatoren. Meerjarige zekerheid kan er ook toe bijdragen dat inwoners bereid zijn om tot het bestuur van een evenement toe te treden. Daarom wordt voorgesteld de tenderregeling op te heffen en te werken met meerjarige subsidies.

Het wijzigen van de subsidieplafonds per evenement en het opnemen van een nieuw sterevenement leidt ook tot noodzakelijke aanpassingen in de subsidieverordening sterevenementen en volksfeesten.

Sommige evenementen leiden onbedoeld tot situaties van verhoogd risico en overlast

De ervaringen en uitvoeringspraktijk van afgelopen jaren leert dat sommige evenementen onbedoeld tot hogere risico's rond veiligheid en/of overlast leiden, waardoor inzet van extra toezicht noodzakelijk is. Deze kosten kunnen niet (alleen) door de organisatoren gedragen worden.

Daarom is het wenselijk om, los van de evenementensubsidies, indien nodig, snel de inzet van toezicht en veiligheidsmaatregelen te kunnen opschalen. Dit kan niet worden opgevangen met de bestaande capaciteit bij Stadstoezicht en/of de politie, noch eendimensionaal drukken op de begroting van het evenement. De evenementen met een verhoogd risico zijn naar huidige ervaringen o.a. de Kermis, Sinterklaasintocht, Gouda bij Kaarslicht, de IJsbaan en Koningsnacht. Dit jaar zijn er al extra middelen nodig voor de Kermis, de Sinterklaasintocht en Gouda bij Kaarslicht. De verantwoording van deze additionele inzet vindt plaats via de bestuursrapportages.

Stelpost investering toekomst uitvoering evenementenbeleid

Vanuit voorgaande analyse, en voortbordurend op de Kadernota en de ontwikkelingen rond afgelopen editie van Koningsnacht, heeft het college in de (concept)programmabegroting 2024-2027 een structurele stelpost opgenomen gericht op vernieuwing en verhoging van de gemeentelijke evenementensubsidies.

De benodigde financiering van deze, en de additionele voorgestelde incidentele maatregelen uit dit memo, vertaalt zich financieel als volgt:

actie	incidenteel	structureel	bedrag	wanneer
Structurele verhoging evenementenbudget inclusief nieuwe opening culturele seizoen		X	€ 300.000	2024-2027 Stelpost in de concept begroting.
Opheffing Gouda op de Kaart		X	(€ 20.000)	2025-2027

Inhuur evenementenbureau/externe expertise gericht op vergroting uitvoeringskracht	X		€ 100.000	2024 en 2025 gevolgd door evaluatie. Besluitvorming via reguliere PenC-cyclus.
Veiligheids- en verkeersmaatregelen	X		€ 50.000	Indien nodig rapportage via berap.
Inzet strateeg gericht op vernieuwing en visievorming	X		€ 50.000	2025 Besluitvorming via reguliere PenC-cyclus.

Deze memo is opgesteld naar aanleiding van, en conform toezegging aan, de raadscommissie Bestuur die plaatsvond op 18 september jl. en vormt een toelichting op de concept begroting 2024-2027.

Bijlage:

Inventarisatie huidige knelpunten en gewenste oplossingen evenementenorganisatoren

Inventarisatie huidige knelpunten en gewenste oplossingen evenementenorganisatoren

Er is een gerichte enquête uitgezet onder de organisatoren van sterevenementen en volksfeesten met als doel te inventariseren welke knelpunten zij ervaren bij de organisatie van hun evenement en welke ondersteuning (vanuit de gemeente) hen hierbij kan helpen. Onderstaand de resultaten van deze inventarisatie.

1. Ervaart u op dit moment knelpunten t.a.v. een van onderstaande aspecten wanneer u een evenement in Gouda organiseert? (meerdere antwoorden mogelijk) – 9 reacties

- Het werven en binden van bestuursleden: 3x
- Het werven en binden van vrijwilligers: 4x
- Financiering van het evenement: 5x
- Het aanvragen en verkrijgen van de benodigde vergunningen en ontheffingen: 2x
- Het opstellen en uitvoeren van veiligheids- en verkeersplannen: 3x
- Het organiseren van PR en communicatie: 1x
- Het werken aan visie en vernieuwing: 1x
- De praktische organisatie van het evenement zelf (uitvoering): 1x
- Anders (toelichting): 1x
- Geen van bovenstaande: 3x

In de toelichting is het volgende (bewerkt) vermeld:

- Het werven van vrijwilligers en bestuursleden die voldoende tijd en affiniteit met het evenement hebben is een punt van zorg.
- M.b.t. financiering: de kosten zijn veel harder gestegen dan de verhoging van de subsidie.
- M.b.t. veiligheids- en verkeersplannen: de eisen zijn steeds hoger geworden. Het kost heel veel energie om deze zaken op orde te krijgen en te houden.
- Vrijwilligers zijn lastig te vinden. En als je ze krijgt dan is het vaak lastig om het niet te vrijblijvend te houden.
- Wij hebben onvoldoende kennis voor PR en communicatie, laat staan het gebruik van social media. Hierdoor blijven kansen liggen, m.n. in de communicatie gericht op buitenlandse bezoekers.
- Het hebben van een vast aanspreekpunt binnen de gemeente is heel belangrijk.

2. Op welke manier(en) kan de gemeente Gouda uw organisatie ondersteunen bij de deze (mogelijke) knelpunten? Waar zou u het meest mee geholpen zijn? – 7 reacties

- Meer betrokkenheid en professionele ondersteuning vanuit de gemeentelijke organisatie bij bovenstaande onderwerpen (genoemd onder 1).
- Eerder overleg zodat we niet voor verrassingen komen te staan.
- M.b.t. veiligheidsplan: ondersteuning geven van mensen die daar verstand van hebben.
- Financiering: meer subsidie - iets minder afhankelijk van sponsors (2x).
- Financiële risico van organisator (nieuwe initiatieven) beperken, eventueel in onderscheid tussen commerciële evenementen en niet commerciële evenementen (cultuur), een goede evenementenlocatie (afsluitbaar en nutsvoorzieningen) is ook een pre.
- Het vinden en ondersteunen van een evenementenlocatie voor festivals (*).
- Oplossingsgerichte / meedenkende input.

3. Wat zou u idealiter willen toevoegen of vernieuwen aan uw evenement als daar de middelen voor waren? – 5 reacties

- Meer professionalisering (beroepskrachten) bij verschillende aspecten van het evenement. Het laten organiseren van een evenement dat 21 keer per jaar plaatsvindt door een vrijwilligersorganisatie wordt steeds meer een knelpunt.
- Wat meer voor de kinderen en we hadden graag het afgelopen jaar de vrijwilligers na 30 jaar een bloemetje willen geven.
- Meer budget voor artiesten zodat je wat meer krenten uit de pap kunt programmeren.
- Leuker en gevarieerd programma op gebied van entertainment. Vernieuwing van het huidige evenementenaanbod beter stimuleren, ruimte creëren voor vernieuwing.
- Algehele mogelijkheid tot groei; meer bezoekers, meer ruimte per voorkeur in de natuur (*).

(*) Nota bene: dit betreft reacties die gericht zijn op grootschalige (jongeren) evenementen. Dit type evenementen valt niet onder de sterevenementen en volksfeesten.

ⁱ Zie: Verkenningdocument Gouda750, zoals vastgesteld in de gemeenteraad d.d. 10/7/2019, evenals het raadsmemo d.d. 7 maart 2023 met de terugblik op Gouda750.